

Lausunto Vesilahden kuntastrategian toimeenpano-ohjelmaluonnoksesta

Kiitämme mahdollisuudesta lausua kuntastrategian toimeenpano-ohjelman luonnosta 2026-2030. Pehdyimme neuvostona ohjelmaluonnoskokonaisuuteen pitäen mielessämme, että ikäihmisten ja vammaisten rooli, oikeudet ja osallisuus huomioidaan läpileikkaavasti kunnan toiminnassa. Huomioimme hyvinvointialueen (hva) roolin. Pidämme luonnosta hyvänä pohjana. Jotta ohjelma olisi aidosti yksilölähtöinen, yhdenvertainen ja ikäystävällinen, esitämme muutamia täydennyksiä, jotka tiivistyvät kolmeen periaatteeseen:

1. Tasa-arvo ja ihmisarvo: toimintamahdollisuudet taataan kaikille riippumatta iästä, vammasta, asuinpaikasta tai varallisuudesta.
2. Esteettömyys ja saavutettavuus: tilat, tapahtumat, palvelut, liikkuminen ja viestintä ovat kaikkien saavutettavissa – myös ilman digivalmiuksia.
3. Osallistava kehittäminen yhdessä: asiakkaat, läheiset ja avustajat mukaan suunnitteluun. Järjestö- ja vapaaehtoistyön (mm. Eläkeliiton Vesilahden yhdistys, SRK ja SPR) sekä Lähitoritoiminnan roolia vahvistetaan kumppanuuksina.

Neuvosto pitää erityisen tärkeänä:

- Sujuvien palvelujen laajentamista koskemaan kaikkia kuntalaisryhmiä (ei vain perheitä).
- Ikäystävällisten ja esteettömien asumismahdollisuuksien kehittämistä kaavoituksessa, rakentamisessa ja asuntopolitiikassa.
- Kuljetuspalvelujen riittävää resursointia ja palveluseteleiden joustavaa käyttöä saavutettavuuden tukena (yhteistyö hva kanssa)
- Monikanavaista viestintää (verkko + paperi) ja digitukea.
- Turvallista liikkumista (hiekoitus, siivous, kunnossapito) sekä uusien esteettömien luontoreittien perustamista.

Näillä nostoilla ja muutosehdotuksilla (kts. Liite 1.) toivomme, että myös vammaiset henkilöt ja ikäihmiset nähdään Vesilahdessa ennen kaikkea elinvoimana – ei kustannuksena. Ikäystävällinen, esteettömyyttä ja yhdenvertaisuutta johdonmukaisesti edistävä kunta on vetovoimainen niin nykyisille kuin uusille asukkaille. Turvallinen liikkumisympäristö on itsenäisyyden, osallisuuden ja yhdenvertaisuuden perusta kaikille. Hyvinvointialueen käyttämä slogan ”tärkeintä on ihminen” toimii erinomaisesti myös kuntatasolla: riippumatta iästä, toimintakyvystä, varallisuudesta tai asuinpaikasta, kunnan tulee lisätä kuntalaisten mahdollisuuksia osallistua, liikkua ja elää hyvää arkea Vesilahdessa.

19.3.2026 Vesilahti

Vesilahden vanhus- ja vammaisneuvosto

LIITE: toimenpiteet ja mittarit

Painopiste	Toimenpiteet	Mittarit
Sujuvat perheiden palvelut	<ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kehittämishankkeet - Ennaltaehkäisevien perhepalvelujen vahvistaminen - Hyvinvointisuunnitelma - Perhepalvelujen tiedon saavutettavuuden parantaminen (paperi & selkokieli) - Lähtötoiminnan tunnettuuden ja käytön vahvistaminen - Ikääntyneille ja vammaisille suunnattujen kunnan palveluiden seuranta 	<ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen huoltajien tyytyväisyys - Ennaltaehkäisevien palvelujen käyttöaste - Hyvinvoinnin tunnusluvut (mm. HYTE-kerroin) - Lasten ja nuorten oma tyytyväisyys - Perheiden palvelutietoisuus (kysely) - Lähtötoiminnan kävijämäärät ja palvelukontaktit
Yhteisöllisyys, osallisuus ja paikalliskulttuuri	<ul style="list-style-type: none"> - Kohtaamispaikkojen kehittäminen - Osallisuusmallien kehittäminen (kyselyt, osallistuva budjetointi) - Seurafoorumien järjestäminen - Tapahtumien ja kulttuuritoimijoiden tukeminen - Paikallisen kulttuurin ja historian esiin tuominen - Kulttuurikasvatussuunnitelman laatiminen - Esteettömyystietojen ilmoittaminen kaikissa tapahtumissa - Kokoontumistilojen esteettömyyskartoitusten lisääminen - Kohdennetut kuulemiset ikäihmisille ja vammaisille - Järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan vahvistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuntalaisten kokemus osallisuus (kysely) - Kokoontumistilojen käyttöaste - Osallistuvan budjetoinnin toteutuminen - Jaettujen yhteisöavustusten määrä - Yhteisöllisten tapahtumien määrä - Tapahtumista % joissa esteettömyystiedot - Kokoontumistilojen laatu- ja esteettömyyspalautte - Seurafoorumien kävijämäärä
Laadukas vapaa-aika ja houkutteleva elinympäristö	<ul style="list-style-type: none"> - Vapaa-ajan palveluiden kehittämishankkeet - Harrastusten saavutettavuudesta huolehtiminen - Luontoreittien ja virkistysalueiden kehittäminen - Yleisten alueiden ylläpito ja kehittäminen - Viihtyisyyden ja turvallisuuden huomiointi kaavoituksessa - Uusien esteettömien luontoreittien perustaminen - Katujen ja väylien oikea-aikainen hiekoitus ja siisteys - Ikäystävällisten ja esteettömien asumisratkaisujen huomiointi 	<ul style="list-style-type: none"> - Lasten ja nuorten harrastusaktiivisuus - Kirjaston lainausmäärät - Pirkan opiston käyttäjämäärä - Liikuntasalien käyttöaste - Kuntosalin käyttäjämäärät - Leikki- ja liikuntapaikkainvestoinnit - Asukastyytyväisyys ympäristöön - Esteettömien luontoreittien määrä ja hankkeet - Puutteelliseen kunnossapitoon liittyvien palautteiden määrä - Kaatumistilastot (HVA-kooste) - Esteettömien vuokra-asuntojen määrä
Talouden tasapaino ja investointisuunnittelu	<ul style="list-style-type: none"> - Talouden tasapainottamisohjelman seuranta ja päivitys - Pitkäjänteinen investointisuunnittelu - Hankintaprosessien kehittäminen - Esteettömyys- ja saavutettavuuskriteerien lisääminen investointeihin 	<ul style="list-style-type: none"> - Talouden yli-/alijäämä - Laina-aste - Vuosikate % poistoista - Investointiohjelman toteutumisaste - Investoinneista % joissa esteettömyysarviot - Asiointiliikenteen käyttöaste ja pysäkk

	- Asiointiliikenteen saavutettavuuden parantaminen	ien esteettömyys
Tiedolla johtaminen	- Kunnallisen ja seudullisen tietopohjan hyödyntäminen - Ennakkovaikutusten arvioinnin kehittäminen - EVA-menettelyyn lisätään vaikutusten arvio ikäihmisille ja vammaisille - Neuvostojen kuuleminen EVA-prosesseissa	- Ennakkovaikutusten arvioinnin toteutuminen - EVA-arvioinneista % joissa erityisryhmät huomioitu - Neuvostojen kuulemisten määrä
Hallittu kasvu sekä elin-, veto- ja pitovoima	- Maankäytön suunnitelmallinen kehittäminen - Yritysyhteistyön uudelleenorganisointi - Kunnan tunnettavuuden lisääminen - Uusien asuinalueiden kehittäminen - Monipuolinen ja riittävä tonttitarjonta - Laadukas asiakaskohtaaminen - Ikäystävällisten ja esteettömien asumisratkaisujen edistäminen - Yritysjärjestöyhteistyö esteettömien palvelujen kehittämiseksi	- Väkiluku - Mediaosumat - Nettomuutto - Luovutetut tontit - Tonttivaranto - Uusien asukkaiden tyytyväisyys - EVP-indeksi - Esteettömien uusien asuntojen määrä - Uusien asukkaiden kokemus palvelujen saavutettavuudesta